

A Társaság

Gróf Esterházy János és menyasszonya, Serényi Livia grófnő.

Angelo felvétele.

Keifel és Hirsch *Fűző-specialisták*
IV., Váci-utca 12. szám.
kamarai szállítók. Telefon: 113-45.

Dr. LENDL ADOLF
utóda

Fába Rezső
Preparatoriuma
Budapest,
II., Donáti u'ca 7. szám.

Telefon:
194.

PEJTSIK

fotocikkek üzlete, amatőr felvételek kidolgozása
IV., Városház-utca 4.
Kossuth Lajos-utca saroknál.
Alapítva: 1878.
Használt fényképező gépek vétele, eladása.

ELEGÁNS BLOUZ, PONGYOLA, RUHA **REICH HENRIK**
ÉS A/LJ NAGY VÁLASZTÉKBAN Budapest IV., Egyetem-utca 9.

Alapított 1848

Kleiner Lőrincz

Angol- és francia,
valamint valódi golf- és sport-
cipők készíttetés.

Budapest, IV., Duna-utca 4.

Eladó kuria és belsőség,

Rácalmás, Fehérmeze, Duna
mellett, vasutállomás, a köz-
ség legjobb pontján 5 szo-
bás kuria, veranda, vízveze-
ték és csatornázás, fürdő-
szoba, sok különféle mellék-
helyiség, kertészlakás, két
melléképület, istállók, ólak,
park, fenyves, kétholdas gyi-
mölcsös és konyhakerttel,
az egész bekerítve, igen jól
karban tartva, állandó laká-
nak különösen alkalmas,
azonnal elfoglalható.

Bővebbet A Társaság kiadóhivatalában (József 110-88).

Hirdetéseket csakis elő-
kelő cégektől vesz fel a
kiadóhivatal Budapest,
I., Horváth Miklós-ut 1,
I. emelet.

GÁL LAJOS
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 7.
TELEFON: 46-54.

Teljes felszerelés üveg- és porcellán-árakban. Külön-
legesség színes üveg, kávé és teás csészékben. Nagy
raktár képekben.

Tavaszi ajándékok, u. m.
kosztümök, ruhák, köpenyek
dus választékban állandóan
raktáron.

Ehrenfest Irma
Budapest, IV., Papnövelde
utca 8 sz (félemler).

Telefon: József 151-58.

VÖRÖS KÉZ
A
LYSIRÉNA

krém használata által. Puhít · Finomít · Fehérlít.
Főraktár: Darvas drogéria Budapest, Rákóczi-ut 15.

Esőköpenyek és cipők
WESZELY ISTVÁN Budapest, IV., Váci-utca 9.

Egyes és tömegcikk

fémcsiszolását, ezüstözését, nikkelezését, rezelezését és
egyéb fémbevonását vállalja tartós és művészi kivitelben.

Affinéria r.-t. galvanizáló osztálya
Budapest, VII., Nagydiófa-utca 28.

Tisztikaszínói mozi-műsor
Junius hónapra.

Junius 19. „Víz, mindenütt csak víz“, amerikai dráma 2 felv.

Junius 25. „Egy lépés balra“, egy házasság regénye 7 feje-
zetben.

„A bolondos Istók“, egy szerencsétlen flótás tör-
ténete 6 felvonásban.

Junius 26. „Játék az élettel“, kalandos cirkuszi dráma 6 felv.

„Más asszonya“, kaliforniai dráma 5 felvonásban.

Előadások kezdete d. u. 5 és este 8 órakor.

Személyjegy ára 4.00 korona; junius 7-én, 12-én és 14-én
5.000 korona.

Julius és augusztus hónapokban nyári szünet!

Zongorák, pianók 60%-ra
vásárolhatók, cserélhetők, bérel-
hetők. Javítunk és hangolunk.

Telefon: 56-76.

Kernács
Szerecsen-utca 33. sz.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
I. kerület, Horthy
Miklós-ut 1

Telefon:
Iózsef: 110-88
" 58-58

Előfizetési ár
Negyedévre
70.000 korona

Alapította:
Dr. Dobay István

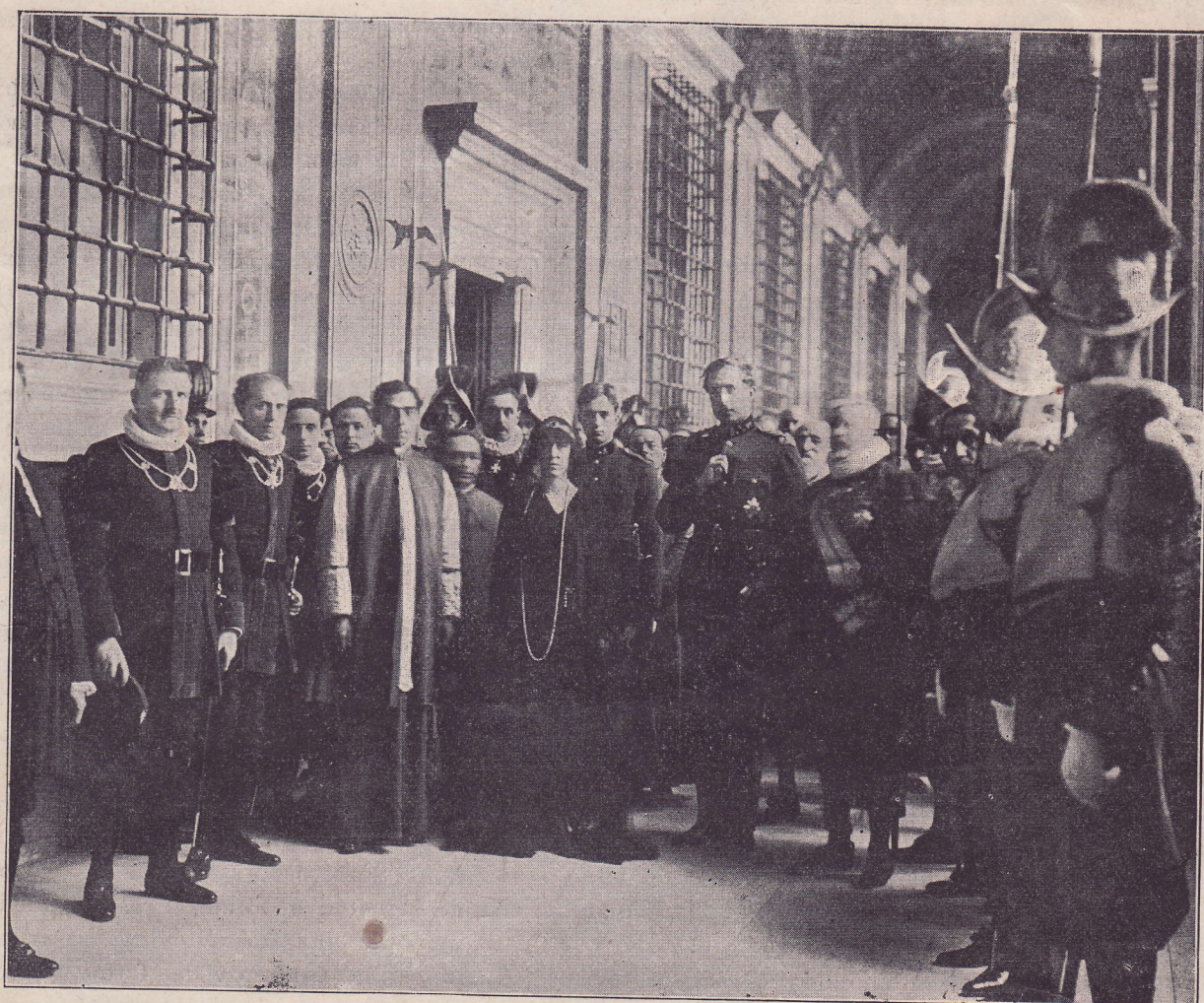
Felelős kiadó:
Mikich Károly

Egyes szám
ára: 6000 K

A Társaság

SZEPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP

21gmond 924

A pápai udvartartás várja a magyar zarándokokat.

Felici-műterem felvétele.

SZŐRMEKABÁTOK,
RÓKÁK ÉS MUFFOK SZOLID ÁRBAN

EVETOVICS szücs
Erzsébet-tér 8, I. emelet.

Szentgyörgyi István művészete.

Irta dr. Lázár Béla.

A brüsszeli akadémia szobrászati osztályát a háboru előtti években gyakran keresték fel magyar növendékek. Azelőtt Bécs volt a vonzóerő, legtöbb szobrászunk a pesti akadémia helyett, de sokszor annak elvégzése után is Bécsbe ment, ahol előbb Zumbusch, később Hellmer mesteriskolájába került. Egyszerre aztán megfogyatkozott az odatörekedők száma, de nem Páris, nem Rodin, hanem — valami csodálatos intuícióval — a belga mesterek vonzották magukhoz a fiatalokat. Mi lehetett ennek az oka? A külső ok mellékes, talán valamelyik bécsi kiállításon láthatták Van der Stappen, Meunier, Lagae műveit, Meunier később nálunk is megjelent, de az ok sokkal mélyebben rejtett. Amig egyrészt megéreztek, hogy Rodin rossz mester lehet, másrészt felismerték a belga művészet mélyen elvi jelentőségét. A nagyon is egyéni Rodin művésznek kiváló, de a maga egyoldalúságában és különösségében teljesen szinguláris jelenség, akit utánozni lehet, de tovább folytatni nem. Egészen más a belga mesterek tanítása. Szoros kapcsolatot hirdettek a természettel, de a kapcsolat átszellemesítésének elveit nem foglalták sem szabályokba, sem nem formálták át modorosságba. A brüsszeli akadémia tehát szabadságot jelentett az egyéniségnek, de megkööttséget a tanulmányozásnak. S az eredmény a fiatalokat igazolta. Ahány növendéket neveltek a belgák, abból mind — a mesterség tisztelésén és a természet áhítatos érzetetésén kívül — a maga szemével látó művész fejlődött.

Szentgyörgyi Istvánt is a belgák képezték. Amikor első kész művével jelentkezett, a *tenniszező nővel*, a mozgás szabadságával, a formák biztonságával és a vonalvezetés erejével lepte meg nézőit. Első fellépésének sikerére itthon maradt és azóta lépésről-lépésre fejlődött és találta meg önmagát. Művészi fejlődésének első nagy stációja a *Bigéző fiu*-ja, mely a tiszta kompozicionális felépítés mellett a kiadatlan mozdulat ujdonságával és teljes kiképzésével ragadta el nézőjét. E két véglet közt hullámszik fejlődése, egyrészt aktok, másrészt arcképek megformálásával, de mindegyik művét ugyanazon művészi szellem hatja át, egységes művészi felfogás, tisztult világnézet. A Múcsarnok mos-

tani kiállításán látható aktszobra, a *Mécses*, melyet egyik előbbi számunkban közöltünk, ugyanazon zárt egységre való törekvést mutatja, mint a *Bigéző fiu*, ami arcképszobrainak is jellemző jegye.

Ki kell indulnunk *Gunszt Klára* kisasszony arc-képéből, mely a naturalista formák átalakításának első példája. Minden részletforma a természetből merítve, de mint egység, nem egyszerű másolás, hanem a jellemző főformák tiszta és zárt egybefoglalása, művészi kiszámítás, megérlelt és megtisztult formafokozás leszűrt eredménye.

Zádor Istvánné arcképe még fokozottabb mérvben ennek a nemes leegyszerűsítésnek mesterműve. A formákból kiszálló lélek szárnyrakelését érezzük. Mindent az érzés melege hat át, nemes nyugalom lengi körül. A szem egy pillantásra fogja körül a főformákat, de azokon belül a részletek harmonikus egységének melodiáját halljuk felzengeni. Valami távoli klasszicista hangulat érezhető ki belőle, de az életeleven, nem semistikus, soha üressé nem váló formák mélyen benyökereznek a valóság talajában. Ilykép lesz Szentgyörgyi művészete, minden nyugodt hatása ellenére is, gazdag és változatos, mert az élet eleven lüktetése érezhető ki alkotásaiból.

Herczeg Ferenc, *Takács Zoltán*, vagy kis fia, *Andráská* arcképe ugyanezen szellem kivetítése. Nemes nyugalom és reálitás-érzés szoros egységbe fonódva ad művészetének erőt és biztonságot, de ad egyszersmind a fejlődés olyan gazdag lehetőségeire igaz alkalmat, mely Szentgyörgyi Istvánt a legnemesebb tradíciók megőrzése mellett a legszerencsésebb *trouvaille*-ekhez fogja elvezetni. Amint a bigéző fiuban új s eredeti motívumra talált, s azt csodálatos tisztasággal a lehető legegyszerűbb kompozícióba tudta foglalni, úgy tudja ő megtalálni arcképszobrászatában is az emberi lélek rejtelseit kivetítve a formákra és megtalálva annak a legegyszerűbb, magától értetődő klasszikus formuláját. Az érzése és képzelete formaösmereivel oly szoros egységbe tud simulni, hogy az egységből legtöbbször szinte játszva bontakozik ki a leegyszerűsített igazság.

„HARMATVIZ“ a legtisztább és legjobb ásványviz I. Gellért-rakpart I. Telefon: Józ. 112-59

BRIEDL fésük, kefék,
utóda, Kigyo-utca 2. / parfüm és kozmetikai / különlegességek /

Égerváry és Társa faszobrász és lakberendezési iparvállalat
Budapest Üllői-ut 52/b. Telefonhívó: József 102-36.
Különleges művészi facsillárok és műbutorok állandó kiállítása.

Szentgyörgyi István szobrászművész munkái: 1. Zádor Istvánné. 2. Gunszt Klára. 3. Szentgyörgyi András. 4. Herczeg Ferenc.

BRETT SAROLTA

női kalapkülönlegességek terme. IV. ker. Párisi-utca 2. szám.

„LUX” DROGÉRIA kamarai szállító **Muzeum-körut 5**
Eredeti kozmetikai különlegességek. * Telefon: József 103-21

LOVAS-SPORT.

Urnők és urlovasok, kozákok és mannequinek mérkőzése a Tattersallban.

Vívóverseny, lóverseny, vitézavatás, az autóversenyzők érkezése, — mindez összetorlódtott vasárnapra s bár e sok alkalom alaposan megosztotta a közönséget: a legtöbben mégis a lovasmérkőzésen adtak egymásnak találkozót. Aki ide jött ki: jól járt, érdekes és sokszor látványosan szép versenyszámok mulattatták, bravuros ugratások, férfiak és nők pompás lovas-tornája, melynek során — bár hála Istennek, nem tulságosan komoly — balesetek is fordultak elő a nehezebb akadályoknál. Jovanovich Tivadar százados vállrandulást szenvedett, Bolgár hadnagynak lába ficamodott ki, Fayer Sándorné lova az utolsó akadályok egyikénél elbukott és kétszer is ugrálván egész súlyával az urlovasnőre hengeredett. Csodálatosképpen és szerencsére nem történt komolyabb baja.

No de tartsunk sorrendet és mindenekelőtt is állapítsuk meg, hogy a nézőközönség kényelmére sok minden történt az utolsó lovasmérkőzés óta. Pompás padsorokkal cserélték fel a bizonytalan kerti székeket, amelyekről az álló publikum minduntalan lepotyogott, a páholyok számát is megszorították s mert így is mindegyiknek akadt gazdája: érdemes volt befektetni. Megint a legválogatottabb közönség szorongott a nagytribünön és az udvari páholyban Izabella főhercegnő leányaival és kíséretével mindhárom napon megjelent. Két kanárisárga sujtással ékes disz-husár őrködött a páholyok alatt. Ismert arisztokraták, gyönyörű grófkisasszonyok, karcu huszártisztek, a kormány tagjai közül Bethlen István gróf és Rakovszky Iván a feleségeikkel, sok notabilitás, még több fiatal gavallér nézte a versenyeket, melyeknek ez alkalommal nemzetközi jelleget adott néhány német urlovas, akik — élükön Lüttwitz urral — egypár igen szép lovaglást produkáltak. Sok fényképész ijesztgette az akadályok-

Albrecht főherceg látogatása a „Neptun” evezősegyületben: Nádossy I., Várady G., Hindy Z., báró Orczy F., Kutassy J., Kammermayer O., Csorna K. és Gál E. Macey fotóriport felvétele.

nál az amugy is ideges paripákat, de felvételeket nem igen készítettek, mert a rendezőség óvadékot szedett tőlük, napiparancsot közölt velük több pontban és különböző képeket vámost díjtalanul a felvételeikből. Eredmény: a képsélapok bojkottáltak a lovasmérkőzést.

— Wieder die Dilda wird siegen — mondta zord német nyelven egy szelid magyar hölgy, aki elfelejtett magyarul beszélni a nagy izgalomban. És Berg Miksáné báróné tényleg győzött kétszer is minden hibapont nélkül, valamint walkowerben egy négyesfogatot is dihoz segített remek hajtással.

— Aber colossal! — mondták a páholyokban és egy új báróné vándoruttra indult a tribünön, hogy egy régi bárót keressen ünnepi kísérőnek. Talált is egyet, nem is eresztette el estig maga mellől, bár életkort tekintve a báróné volt régi és a báró új. Nem baj, azért rangban — egyidősek voltak.

— Ou étais tu donc, Elise? — suttogetta ismét egy magyar anya a kisleányának.

— A Frici lovát cinkweiszzsel kenik, nagyon érdekes volt — válaszolta a piruló kislány és Frici csöndesen hálát rebegett a cinkweiszz feltalálójának, aki lehetővé tette az előbbi kettes kirándulást az istállókba.

Közben szökdécseltek a paripák sövényen, gáton és kőfalakon keresztül és a recsegő huszártrombita sorra szólongotta be a versenyzőket a pályára. Aztán behajtott öt gyönyörű kettesfogat a tribünök elé, urkocsisok és inasok köszöntek a közönségnek és kezdődött a fogatok szépségversenye. A szó igaz értelmében szépségverseny volt ez, hol lépésre, hol lassu, hol gyors ügetésre szólt a parancs és a gyönyörű kocsik gyönyörűen kocsikáztak végig a pályán. Különösen két fehérekamásnis amerikai trapper tetszett a publikumnak, amelyek valósággal a levegőbe emelkedve, hosszan elnyulva usztak el a tribünök előtt szédületes sebességgel. Egy fehér-fekete lovas kettesfogat is nagyon kecses volt, de a fehér lovat sokan kifogásolták.

— Nincs fehér ló, csak szürke —, mondta egy hozzáértő.

— Ha fehér lovat látok, mindig elszomorodom, — sugta egy közismert ur a szomszédnőjének.

— Miért?

— Mert én már nem megyek se esküvőre többé, se koronázásra, — hangzott a melankólikus válasz.

A közismert ur ugyanis kétszer volt házasa, mind a kétszer elvált, amellet dühös legitimista.

Igy beszélgetett a tribün, közben a szellemes grófné hirtelen megfordított gukkerrel nézte meg a mellette lévő páholyban ülő bankárnét.

— Na, így legalább sikerült — eltávolítanom egy percre! — mondta aztán elégedetten.

Ujra trombita szólt, ezuttal a reklám trombitája és a tribün elé fogat hajtott fel. Két szörnű járasu mannequin lebbent ki a fogatból — bricsesszben és végighordozták a divatszalon fantaszia szerint legtekéletesebb lovaglórúháikat a közönség előtt.

Régi ezüstneműek

arany- és ezüstneműek

beváltása

Pénztári órák 9—5

ARANY ÉS EZÜST BEVÁLTÓ R.-T.
IV., Vármegye-u. 7.

összeköttetés igen alkalmas. A délben induló játékosok Salgótarjánon keresztül este 8 órakor már Besztercebányán lehetnek. Kiírásokat és felvilágosításokat érdeklődőknek készségesen ad Kertész János, a Magyar Országos Lawn-Tennis-Szövetség főtitkára, IV. ker., Szervita-tér 10.

*

Rövid hírek. A Magyar Urinők Egyesülete a Magyar Urinők Otthona javára június hó 17.-én, kedden, a budavári Halászbástyán sétahangversenyt rendezett. — A Budapesti (Budai) Tornaegylet folyó hó 13-iki kezdettel országos lawn-tennis-versenyt rendezett. A versenyen az összes fővárosi és vidéki neves tennisjátékosok vettek részt. — Somogyi Ödönné énekművésznő és tanítványai június hó 9.-én a budai Vigadó disztermében matinét rendeztek, melyen nagy és előkelő közönség jelent meg.

*

A Várszínház. A napokban egy rövid ujsághír járta be a lapokat, mely közölte, hogy a Várszínház beszűnteti működését. Mindenkit, ki fővárosunk multját, tradícióit tiszteletben tartja és szereti, el fog szomorítani ennek a bájos, intim, régi színháznak a megszűnése. Az épület eredetileg templom volt, melyet a Széchenyi György esztergomi primás által támogatott karmeliták emeltek, egy már a törökvilág előtt létezett s az ostrom alatt elpusztult templom romjai fölé.

II. József a karmelita rendet feloszlattván, 1786 augusztus 23-án rendeletet bocsájtott ki, melyben meghagyta, hogy a templomot színházzá alakítsák át, a földszint egy részén pedig egy casino nyerjen elhelyezést. Ez utóbbi csak pár évig állott fenn.

Az átalakítási munkálatokkal a genialis Kenpelen udvari kamarai tanácsost bízták meg, ki 1787 végére be is fejezte művét s 1788 elején megkezdődtek a — természetesen német nyelvű — előadások a mult század elején.

Schams szerint igen jó előadásokat tartottak benne, ugyancsak ő említi, hogy a diszletek szépek, ujak és jók.

Egy elsőemeleti páholy ára 6 frt, földszinti és

másodemeleti pedig 5 frt volt. Földszinti zártszék 1 frt 30 kr., a harmadik emeleti galléria ára pedig 30 kr. és 15 kr. volt.

Ezer ember fért el a nézőtérén, de bizony csak nagy ritkán telt meg a színház. Néhány budai polgárfamilia látogatta a színházat s a nézőtér hangulata oly intim volt, hogy mint Porzó meséli, ha valaki a házban eltűszentette magát, legott felismerték a hangjáról s szállott feléje a jókívánság: »Zur Genesung Frau von Grundhuberin«, vagy »Helf Gott, Herr von Wiesinger«. Nem lendített a színház sorsán az se, hogy néhány év előtt átalakították és felújították a nézőteret s néhány diszelőadást tartottak benne. Rövid ideig tartó ragyogások voltak ezek, melyeket csak annál sivárabb sötétség váltott fel. A pesti polgár nem volt rávehető, hogy felmásszon a Várba előadást nézni, a budai pedig közönyösen állt a színművészettel szemben s így menthetetlenül megkondultak a harangok a főváros legrégibb színháza felett. Mi, akik kimondhatatlanul szeretünk mindent, ami tradíció, aminek patinája van, aminek történelme van, fájó szívvel búcsuzunk el örökre a jó öreg Várszínháztól. (S-y.)

*

A budapesti evezősök bécsi győzelmes kirándulásáról, a Fehér Rózsa garden-partyról anyagtorlódás miatt következő számunkban hozunk tudósítást.

*

A Magyar Cukoripar Részvénytársaság közgyűlése az osztalékot 50.000 koronában állapította meg, mely május 23.-ától kerül kifizetésre.

*

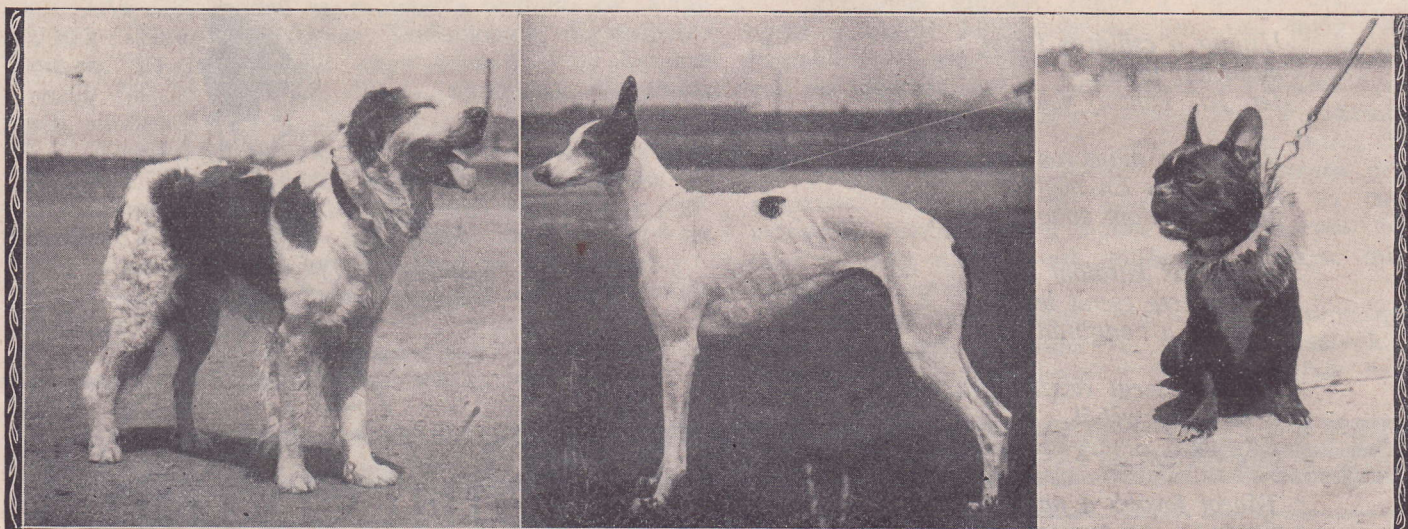
Meinl-üzlet Siófokon. A Meinl-cég a nyaraló közönség kényelmére Siófokon, a Délivasúti sorompó melletti bódében fióközletet nyitott.

*

Földes-féle Margit crème, puder, szappan, kölni víz, livághírű arc- és testápoló készítmények.

*

L'Art et la Mode kalapszalón V., Kálmán-utca 24. Tavaszi modelljei és kreációi megérkeztek. Kalaptanfolyam úri-hölgyeknek modellek után is.

Képek a kutyakiállításról: 1. Bruchsteiner György bernáthegei kutyája. 2. Egy díjnyertes agár. 3. Jeney Istvánné bulija.

Macszy fotóriport felvétele.

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ**

TELEFON: 12-54, 93-45.

legjobb tetőfedőanyag.

Fedési munkákat vállal:

Kollár Miklós és Breitter

Ujpest—Monfalcone.

Budapest, Bajza-utca 28.

MAGAMRÓL.

A homlokom büszkén fehér...
Nem simitotta végig soha senki.
A szemem józan, hideg csillogását
Sohsem zavarta még
Beléje olvadó, forró tekintet.
Makacsul zárt, keményvonalú szám —
Nem égett rajta férficsók soha.
Kezem sohse reszketett senki kezében,
Sohase tévedt lágyan, búsgyöngéden,
Valaki lehajtott fejére.

Ó, de egyszer régen!
Mig a szemem józan-hidegen fénylett,
Forró csillogással helyette
A lelkem nézett.
A lelkem csókolt, a lelkem becézett,
Mig a szám merev, gúnyos mosolygással
Egy-egy szót mondott. Rideget, keményet.
A lelkem álmodott merészet,
Valakiért lánggal lobogva égett.

Ma már, — ami belül van, az is józan,
A rajongások tüze kialvóban.
Sima, hideg vonásai az arcnak
Nagy érzéseket többé nem takarnak.
Mi nemrég izzott, most kihülőfélben,
Álmok nyugosznak békén, örökmélyen,
Föltámadásra nem várva, nem vágyva
Pihennek átokverten.

Mert valakinek nem kellett a lelkem.

RUZITSKA MÁRIA.

CAFÉ QUARNERO.

Táncol a hófehér terem
s kint nyög a tenger.
A tenger sír velem.

Ujjong a csilláros terem,
mindenki táncol.
Jer, jer. Táncolj velem.

Ringasson mámoros csoda,
jer, kedves. Én még
nem táncoltam soha.

Emlékedet karolom át
s egyszerre csend lesz.
Fölzeng a zongorád.

A lelked szent visszhangja cseng
a mult völgyéből.
Egy perc. S meghal a csend.

Táncol tovább a nagy terem.
Csak én s a tenger
sóhajtunk csöndesen.

Abbazia.

BRÓDY LÁSZLÓ.

Házilag készült finom női fehérneműk.

Teljes menyasszonyi kelengyék

HEVES LAJOS cégnél

Budapest IV. ker.,

Bécsi-utca 8. szám.

Lenvásznak, lenbatisztok, lynyok, chifonok,
percalinok, asztalterítékek csakis elsőrendű minőségben.

Magyar diákélet.

Nincsen olyan ország, ahol ne szeretnék a diákokat. Mindenütt szeretik a nemzet reménységét, az ősi törzs fiatal hajtását, az ifjúságot. Hogyne szeretnék minálunk, ahol annyi szükség van a reménységre, mint talán sehol másutt.

Szeretik a diákokat mindazok, akik ismerik őket. Nem szeretik azok, akik nem tudnak róluk egyebet, mint a destruktív lapok által költött rémregényeket.

Ilyenek sokan vannak, sajnos, éppen a legjobb társaságban. Az élesszemű Berzéthy Lenkét és sok társnőjét bizonyára nehezebben lehetne félrevezetni a montecarlói casino dolgait illetőleg, mint amennyire félre van vezetve a magyar diákság dolgaiban.

Pedig jól tenné Berzéthy Lenke, ha el-el látogatna néhanapján a diákok egyesületeibe, otthonaiba, műhelyeibe és nemcsak arról a csendháborításról venne tudomást, amit négy becsipett diák végez éjnek idején a Teréz-köruton, de meglátná azt a hatalmas erőfeszítést is, amellyel huszezer diák dolgozik a magyar jövőért az egész országban.

Jól tenné, ha meglátogatná a diákleányokat, akiknek legnagyobb része ma már a régi Magyarország uri családjáiból való. Figyelné meg, milyen heroikusan küzdenek ezek a leányok az életért és hogy szerzik meg szemrontó kézimunkával a szigorlati díjat.

Nem bánná meg ezeket a kirándulásokat Berzéthy Lenke, mert meglehet, hogy a diákok gyűlésén több komolysággal találkozna, mint az Országházban és lehet, hogy a diákleányok egy szűk kis otthonában több fehér lelket, több büszke becsületet találna, mint sok fényes pesti szalonban.

De félek, hogy Berzéthy Lenkének erre nem lesz ideje. Így aztán inkább megpróbálom én, hogy egy kis bepillantást nyujsak itt, a Társaság lapjain, a magyar diákéletbe és legalább nagyjából ismertessem a legfontosabb szervezetek működését.

Meinl Gyula
/ kakaó és
csokoládé

Magyar diákélet nincsen régóta, bár egyetemek, diákok és egyesületek voltak Magyarországon az elmúlt évtizedekben is, de diákélet, pezsgő, eleven, céltudatos, lelkes és munkás diákélet csak öt esztendeje van.

A német diákság a napoleoni háborúk megaláztatásai között ébredt öntudatra, akkor alakultak a Burschenschaftok és a XIX. századbeli német nemzeti megújulásban nagy része volt ennek a föleszmélt diákságnak.

A háború, a megszállások, a forradalmak, a külső és belső ellenség rettenetes pusztításai rázták fel a magyar ifjúságot és nálunk az igazi diákélet kezdőpontja 1918 szomorú esztendeje.

A Károlyi-éra alatt az egyetemeken ijesztő módon harapódzott el a destruktív szellem, mely főleg a szabadkőművesek által alapított Galilei-körből áradt. Ennek ellensúlyozására fogtak össze a régóta meglevő, de eredményes munkásságot eddig ki nem fejtett ifjúsági egyesületek, az Egyetemi Kör, a Széchenyi-Szövetség, a Szent Imre-Kör, a Bethlen Gábor-Kör és a műegyetemi, orvos-, jogász- stb. segítőegyesületek. Az első tömörülés Piros-Fehér-Zöld Blokk néven történt. Ezt nem sokára feloszlatta a Károlyi-kormány, de megvolt már az alap, melyen a terrorisztikus idők elmúltával 1919-ben megalakult a Magyar Ifjak Nemzeti Egyesülése, majd a végleges központi szervezet, a jelenlegi Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége (Mefhosz).

Az alapvetés nehéz munkáját egy lelkes kis csoport végezte, melynek, ha nem is sorolhatjuk fel minden tagját, de fel kell, hogy jegyezzük közülük Hurly Imre, Mikecz Ödön, Acsay Tihamér, Antal István, Pákozdy Árpád és a Szentpály testvérek neveit.

Mig a meglevő egyesületek központilag szervezkedtek, 1919-ben az új egyesületek száma is napról-napra növekedett. Megalakulásuk után ezek is majdnem kivétel nélkül csatlakoztak a Mefhosz-hoz.

A szervezetlenség által okozott nagy katasztrófák után mindenkit elfogott a szervezés láza.

Területi alapon szervezkedtek külön-külön egyesületekbe a székelyek, felvidékiek és délvidékiek. Együtt ezek alkotják a Területi Szövetség-et.

Az első bajtársi egyesületet a technikusok alapították »Hungária Magyar Technikusok Egyesülete« címen. Ez jelenleg 30 nagy törzsre és 80 fészekre oszlik. (Holló, Darugém, Téglá, Cimborák, Kárpáthia stb. törzsek.)

Nemsokára utána keletkezett a Tudományegyetemen a Turul bajtársi szövetség, ennek részei az orvoskaron a Csaba, a bölcsészeknél az Árpád, a jogászoknál a Verbőczy és még több hasonló szervezet.

Katholikus alapon keletkezett az Emericana.

Gazdasági szempontok vezették a Centrum-vállalatok megalapítóit.

Nincs helyünk valamennyi ifjúsági egyesület megemlézésére — a számuk jóval százan felül van!

Ennek a nagy differenciálódásnak megvannak a hátrányai, de megvannak az előnyei is. Csak az utak mások, a cél mindenütt egy.

A vezéreszme, mely talpraállította őket, közös az ifjúság minden csoportjánál, ez a magyar Monroe-elv: Magyarország a magyaroké! Ezt az elvet szolgálja a maga módján minden ifjúsági egyesület.

Pillantsunk be egy kevéssé ezek közül a legfontosabbak életébe és működésébe.

Az ifjúság legkomolyabb szervezetének megmaradt a Mefhosz, ma is ott folyik a legkiterjedtebb munkásság. A régi gárdát méltó utódok váltották fel, Nagy Iván, Vér Tibor, vitéz Oláh Béla, az utóbbi a jelenlegi elnök.

A Mefhosz évente kétszer tart országos kongresszust, melyre a fővárosi és vidéki egyesületek 200 tag után egy képviselőt delegálhatnak. Ezer tagu egyesület például öt delegálttal szerepelhet.

Ez a kis diákszövetség ilyenkor több napon át tanácskozik, megtárgyalja az egyetemes diákügyeket és januárban megválasztja a következő évi elnökséget és az állandó intézőbizottságot.

A Mefhosz helyisége az Üllői-ut 9. szám alatt van. Reggeltől késő estig rajzik itt ki-be az egyetemi ifjúság ezernyi ügyes-bajos dolgával. Ezeket a Mefhosz szakosztályai intézik.

A diákszociális szakosztály a segélyezés ügyével, menzákkal, kollégiumokkal, villamos- és fürdőjegyekkel, beteg hallgatókkal, gyógyszerkiosztással stb. foglalkozik.

Az utlevélosztály óriási forgalmat bonyolít le — boszorkányos gyorsasággal és minimális költséggel szerzi meg minden egyetemi hallgatónak az utlevelet és vízumokat.

A munkaközvetítőhivatal közvetítené a munkát — ha volna. Munkakereső egyetemi hallgató sok van — munkaalkalom kevés.

A sajtószakosztály gyűjti az összes cikkeket, melyek magyar vagy külföldi diákügyekről szólnak. Az ő gondjára van bízva a magyar ifjúság hetenként megjelenő hivatalos lapja, az Új Élet.

Hatalmas munkát végez a külügyi osztály — egész miniatűr külügyminisztérium ez, mely élénk összeköttetést tart fenn a külföldi országok diákságával. Az internacionális diákügyeket, a külföldi reprezentáció kérdéseit, idegen notabilitások fogadását és last, hat not least — a diákcserek ügyét intézi. Sok száz magyar diák kerül évente aránylag kevés pénz-áldozattal külföldre a Mefhosz diákcserei és tanulmányutjai révén. Idegen diákok és diákleányok fogadása is sok munkát ad, különösen nyáron, mikor százával érkeznek.

Vannak még gyűjtő, szervező, nemzetvédelmi, sport, művészeti, kulturális és női szakosztályok, ez utóbbi a leánydiákok ügyeivel foglalkozik, kik évről-

AUTO PNEUMATIK és KELLÉKEK VAS GÉZA ÉS FIA
VI. LISZT FERENC-TÉR 6

BAUBACH és WEICHNER papírkárpit gyári raktár Budapest, IV., Aranykéz-utca 4 Tel.: 78-66. Selyem, velour, bőrimitáció és mindenfajta tapéták állandóan raktáron. Művészi könyvkötészet.

NÉMETH IMRE cipőkülönlegességek IV., Kaplony-utca 3. sz.

évre többen vannak a főiskolákon. Majdnem minden ifjúsági egyesületnek van női szakosztálya vagy nővéregyesülete. Az ifjúság nagy munkájából ők is kiveszik a részüket. A leányok közül a diákság történetében kiválóbb szerepet játszottak Szanathy Aniella, Gyürk Luiza, Csoór Andrea, Pataky Mária, Pálffy Ella, de különösen Péterfy Mária.

A Mefhosz tanácsadó szerve a szövetség tanács. Ennek tanárelnöke Vámosy Zoltán, tagjai a seniorok és a szellemi életnek olyan kiválóságai, mint Herczegh Ferenc, Tormay Cecil, Pekár Gyula, Bársony János, Szily Kálmán, Gerevich Zoltán és mások, akik a Mefhoszt tanácsukkal ténylegesen mindig támogatják.

A Mefhoszt alkotó egyesületek közül legintenzívebb kulturmunka az Országos Széchenyi-Szövetségben folyik. Itt elméletileg foglalkozik az ifjúság leginkább intellektuális része a komoly tudományos, társadalmi és gazdasági problémákkal. Mégis, ez a komoly egyesület rendez minden évben a hagyományosan legszebb mulatságot, a Széchenyi-Bált.

A kari segítő egyesületek a szegény diákok segélyezésére alakultak még a régi időkben. A többé-kevésbé kellemes helyiségekbe kaszinózni jár lyukas óráiban az egyetemi ifjúság, mely rendesen két clique-ből áll — egyik végzi a segélyezés és más ügyek adminisztratív részét — másik bált rendez. Mert bizony a medikus- vagy technikus-bál télen és a majális nyáron, egy csomó embernek hónapokig munkát ad. Ez is komoly munka, mert ezeknek a bevétele nélkül segélyezni sem lehetne.

A menekültek egyesületei a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete, a Felvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete és a Délvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete. Ezekben van a legtöbb erő és a legbensőségebb élet. Otthonuktól távol, egymásra utalva, a székelyek, felvidékiek és délvidékiek »testvér«-nek szölitják egymást és egyesületeikben az elvesztett otthon hangulatát próbálják meghonosítani. A hazaszeretethez, az integer Magyarország gondolatának őrzői ezek az egyesületek.

A Centrum gazdasági területen terjeszkedik. Vezetői Benkő Gábor és Bornemisza Géza. A Centrum-vállalatok évről-évre szaporodnak, van Centrum-Egyesület, Centrum-Hitelszövetkezet, Centrum-Nyomda és Centrum-Fogyasztási Szövetkezet. Ez utóbbi vállalatnak, melyet négy év

előtt alapítottak a diákok — ötvenkoronás részvényekkel — ma hét hatalmas üzlete van, melyekben minden kapható az olcsó füzettől a finom szövetekig, amire csak diákmunkának szüksége lehet. Ezeket az üzleteket ma is diákok vezetik, mind rentabilis és az áruik feltétlenül jók és olcsók.

A diákok, akik ezeket a szervezeteket létrehozták, nem mindig hordják a fokost a mellényzsebükben és nem kizárólag verekedéssel foglalkoznak. A magyar diákság zöme nagyon komolyan, koránérett lélekkel készül a maga hivatására és ha nem resteljük a fáradtságot, hogy körülnézzünk a külföldi egyetemek tájain, azt fogjuk látni, hogy a mi ifjúságunk kiállja az összehasonlítást és büszkéké lehetünk rá.

Van persze a magyar diákéletnek, mint mindenütt, tarka, mulató és itókás része is, — de hát megvan mindennek az oka-foka, fehér asztal mellett erősödik az összetartás és ott kötetnek meg a legigazabb barátságok. Az efféle leginkább a bajtársi egyesületekben virágzik, melyekben bizonyos időközönként kötelező egy-egy magnum áldomás.

A magyar diákmulatozásnak még nincsenek olyan hagyományai, mint amelyeket a német egyetemi városok őriznek. Éppen ezért sok a felvett német szokás. A sörpárba például úgy »folyik le«, hogy a két bőszen ellenfél vezényszóra emeli szájához a korsót és amelyik hamarabb koppantja asztalhoz a körömpróbáig üritett edényt, az a győztes. Aki »vérzik«, vagyis, hogy szája mellett lecsurog a sör, azt diszkvalifikálják. Van szalamander kopogtatás (valaki egészségére), staféta ivás, sördoktorátus, bordoktorátus és hasonló jók. Doktorra azt avatják, aki egy perc alatt megiszik egy litert bort. Kedves egészségére!

Jelvényeinken is erősen meglátszik a német hatás ilyen például a csunya lapos sapka. A sokféle szín és szallag között néha még a gyakorlott sem ismeri ki magát. A leggyakoribbak a székelyek arany-kék színei, a felvidékiek arany-zöldje, a délvidékiek világoskék, fehér-arany szallagja, a technikusok kék sapkája, színük az arany-vörös-kék, az Americana zöld sapkája, az orvosok arany-kék-zöldje. Ezek persze mind külsőségek és ha meg is esik, hogy egy-egy szövetségben a külsőségekkel, ceremóniákkal, jelvényekkel való játék egy időre elhomályosítja a valódi célt és a lényegét, ez ritkán történik meg és nem tart sokáig,

A mai ifjúság nehéz körülmények között nőtt fel, sokszor fojtogatja a nyomorúság, a tanulása elé ezer akadály gördül, de megküzd a maga harcát és felüti a fejét, mint a röggel leborított hajtás. Ez az ifjúság néha szélsőséges, néha talán túlzásba csap, de akkor is meg kell érteni, néha nagyon el van keseredve, de annál jobban kell szeretni, — vannak hibái — de nagy erők feszülnek benne és minden magyar embernek meleg bizalommal kell tekinteni rája, mert ez az ifjúság a magyar jövő lelke.

Bobula Ida.

A mátyásföldi repülőtéren: Fáklya Ili, Kmetty Erzs, Drucker György, Drucker Kató, Braun István, Fáklya István pilóta.

Lucz Gyula felvétele.

Női divatujdonságok
állandóan raktáron!

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 10
Fióküzletek: IV., Kálvin-tér. VII., Rákóczi-ut 32.
II., Buda, Fő-utca 52.

MICHELIN PNEU

SZILÁRD, Lázár-utca 14. Tel. 131—28.

A hágai Magyar Est. A holland királyi székhely társadalmának legelőkelőbb hölgyei rendezték az idén május második felében a nagysikerű Magyar Estet.

A holland királynő udvarmesterének, az angol nagykövet és a magyar gyermekek pártfogójának, Vredenburg bárónak feleségén kívül a rendezésben többek között résztvett Apor Henrietta bárónő, azután a nemesszívű rotterdami magyar konzul felesége, Hanegraaffné, Creutz, van Vorst tot Vorst és van Till bárónék is. Az előkészületeknek lendületet, az Estnek társadalmi sikert a hágai társadalom egyik legelőkelőbb tagja, a nemeslelkű magyar mágnásasszony, Thyssenné Bornemissza bárónő segítsége adott.

A Magyar Estnek Hollandiában nagyszerű reputációja van, hiszen a tavalyit is az egész szezón leg-sikerültebb estélyei között emlegetik.

Az idén az Estet a Mefhosz-ház javára rendezték. A jövedelem — hetven millió korona — immár letette a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége házának alapját és a hollandi társadalom meleg szimpátiájának megnyilatkozása nemes példát nyújtott a hontalan nyomorgó magyar diákok végleges felségítésére irányuló munka további támogatására.

A közönség az Est műsorával együtt egy Teleki Pál gróf előszavával ellátott füzetet kapott, melynek fedelén József kir. herceg által a diáknymorenyhítés céljaira adományozott gyönyörű diadém volt látható. József kir. herceg ezen nemes adománya, minden ország közvéleménye elé büszkén és bátran állítható fenkölt tett és egyben kiváló erkölcsi erőt képvisel, mint tanuságtétel, hogy Magyarországon még a fenséges családi ékszereket is feláldozzák a jövő megmentéséért. Ez a kis füzet részletesen ismerteti azt a nagy küzdelmet, melyet a magyar ifjuság vív az életért és a kulturáért.

Az Est kezdetén Deák Ferenc, a Mefhosz külügyi tanácsának elnöke tartott francianyelvű felolvasást a magyar diákság helyzetéről vetített képek kíséretében.

Az Est művészi része az ünnepelt gordonkaművésznőnek, Bokor Judithnak remek játékból, a híres holland zongoraművésznék Andriessennek és feleségének, Bies énekművésznőnek gyönyörű számaiból állott. A művészek nagysikerű közreműködését Magyarország hágai diplomáciai képviselője, Forszter Pál báró és a Mefhosz nagy virágcsokrokkal köszönték meg, melyeket a hála tolmácsolása mellett Buday Kálmán, a Mefhosz hollandiai képviselője nyújtott át a művészeknek.

A szünetben a közönséget egy kis meglepetés várta: tizenkét magyarruhás magyar kisleány tánca, mely nagy tetszést aratott. A híres hágai magyar cigányprimás, Tóth Pál bandájának nótái pompás hangulatot teremtettek a hangversenyt követő bálra.

A bált megelőzőleg a koncert befejezése után Buday Kálmán nagyhatású holland beszéd keretében köszönte meg az összes megjelenteknek az értékes közreműködést és szimpátiát, mellyel a Magyar Estet a holland-magyar barátság felejthetetlen ünnepévé avatták.

Báró Podmaniczky György.

Vidor Gitta, a Blaha Lujza-Színház művésznője, ki legutóbb szép sikerrel játszotta „A fekete huszár” és a „Gyere be rózsám” főszerepeit.
Fayer Studio felvétele.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Virágos kert. Ön szegfűt küldött és válaszul három cserép muskátlit kapott. Hát a nóta szerint ez azt jelentené, hogy „gyere ki!” De lehet, hogy most azt jelenti: „gyere be!” Mi ajánljuk azonban, hogy inkább magyarul beszéljenek a szerelemről, mint virágnyelven. A virágnyelv szép, de nem lehet vele ragozni. — **A. N.** Ügyes írás, de kellemetlen téma, kellemetlen pointtel. — **R. J.** Sajnos, használhatatlanok. — **I. E.** Azt a levelet sajnálattunkra nem kaptuk meg. Méltóztassék a benne foglaltakat megismételni. A kép jönni fog. — **P. S.** Sajnos, nem mondhatunk semmi jót a beküldött versről. Nagyon hosszú, nagyon üres és nagyon unalmas, a verselése pedig egészen gyerekes.

Felelős szerkesztő: dr. ENDRÓDI BÉLA.

Kiadótulajdonos: »A Társaság« Irodalmi Lapkiadó Részvénytársaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal I., Horthy Miklós-ut 1.

Hivatalos órák 10—5-ig. Telefon: József 110—88 és József 58—58. Nyomatott Pápai Ernő műintézetében Budapest. — Telefon 127—05.

FISCHER J. r. t.

Zsák- és ponyvagyár Budapest, Mátyás-utca 31—33.
42 év óta elismerten a legmegbízhatóbb.

Paplant, matracot

elsőrendű kivitelben készít és raktáron tart **Smazs**
Károly paplanos mester VIII., Ór-utca 3, a Baross-utcai templom mellett.

LOHR MÁRIA-KRONFUSZ

Vegytisztító, csipketisztító és kelmefestő. Gyár
és központ VIII., Baross-utca 85. Tel.: József 2-37.

Révész Vera.

Halász Vilma felvétele.

Fényképező kamarák és minden egyéb **fotóelők**
a legnagyobb választékban.
MAGYAR FOTOIPAR R.-T. Budapest VII., Király-u. 69.

MATZA J. ÉS FIA Budapest IV.,
Apponyi-tér 5.
Speciálísták fűzők, gummi-hasfűzők, melltartókban.